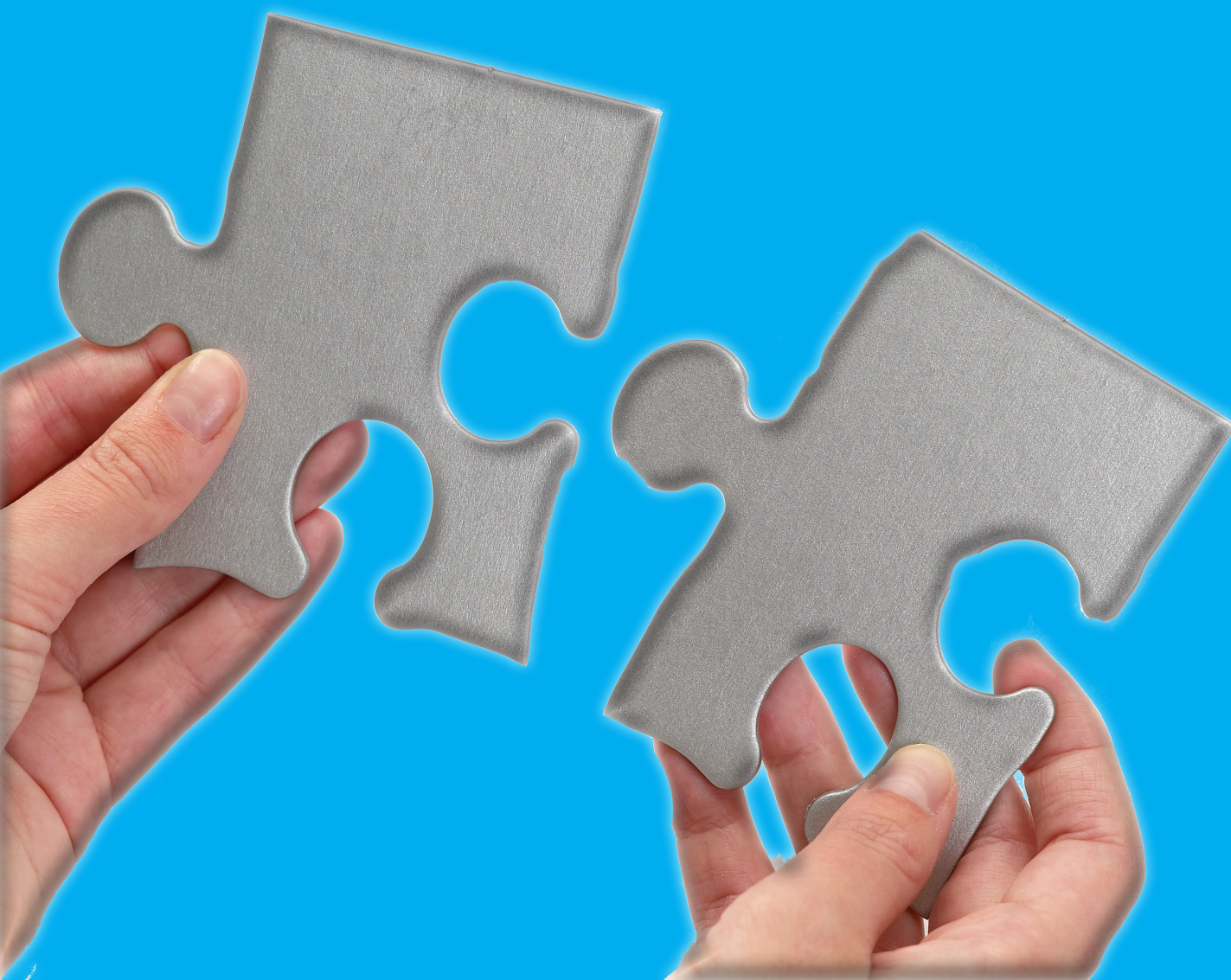

UDVIKLINGSSTRATEGI 2014

Indhold

Indledning.....	1
Overordnet ambition.....	2
Temaer.....	3
Ministertema; godkendelse og tilsyn	4
Takster som understøtter målet med indsatsen	4
Anvendelse af velfærdsteknologier på socialområdet	5
Koordinering af lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger	6
Lands- og landsdelsdækkende tilbud	6
Sikrede afdelinger.....	6
Tendenser og behov	8
Særlige forhold	11
Rammeaftale for specialundervisningsområdet	11
Tilsyn og fælles samråd for Udviklingshæmmede lovovertrædere.....	11
Tilsyn med udviklingshæmmede lovovertrædere.....	11
Udviklingsplaner for botilbud med over 100 pladser.....	12
Bilag	13
1. Bekendtgørelse for de to rammeaftaler;.....	13
2. Særligt tema til rammeaftalerne for 2014 – godkendelse og tilsyn.....	13
3. Særlige forhold	13
4. Tendenser og behov samlet besvarelse	13
5. Koordinering af lands- og landdelsdækkende tilbud - samlet besvarelse.....	13
6. Status på temaer fra tidligere Udviklingsstrategier og andre igangværende samarbejdsprojekter i Syddanmark.....	13
7. Oversigt over samtlige tilbud på socialområde i Syddanmark (udtræk fra Tilbudsportalen)	13

Indledning

Det danske velfærdssamfund er på en lang række områder under pres. Der er fortsat udsigt til lavvækst og stagnation i økonomien, hvilket sammen med ændring i den demografiske sammensætning af befolkning betyder, at vi skal tænke nyt om leveringen af fremtidens velfærd. Det kommer til at stille krav til velfærdssamfundet – dens leverandører og dens borgere.

Denne udvikling har naturligvis også stor betydning for den måde, som udviklingen på det specialiserede socialområde, skal betragtes. Temaer som inklusion, rehabilitering og mestring af eget liv, velfærdsteknologi og inddragelse af frivillige vil blive nogle af overskrifterne på nogle af de forandringer, som området vil undergå de kommende år.

I denne proces er det helt centralt at bevare fokus på den kvalificerede faglige indsats, som tager udgangspunkt i den enkelte borger. Men det er også helt centralt at anerkende værdien i at samarbejde på tværs af offentlige velfærdsleverandører om at sikre de bedste løsninger for borgerne.

Udviklingsstrategiens formål er netop at skabe rammen for et konstruktivt samarbejde mellem kommunerne i Syddanmark og mellem kommunerne og regionen i Syddanmark. Ønsket med Udviklingsstrategien 2014 er at synliggøre en del af det udviklingsarbejde, der allerede pågår på det specialiserede socialområde i Syddanmark, samt at sætte fokus på nogle nye udviklingsprojekter. Herunder de årlige ministertemaer.

For udover selve aftalen, så er der allerede gang i en lang række samarbejdsprojekter på tværs blandt andet med fokus på ny lovgivning, samt på opgaver som udspringer fra Udviklingsstrategien. I forlængelse heraf har Udviklingsstrategien fokus på den faglige udvikling i eksisterende tilbud og behovet for nye tilbud på tværs i regionen. Dette fokus defineres af kommunerne i Syddanmark.

Udviklingsstrategien gælder for 2014 og genforhandles årligt.

Overordnet ambition

Der skal, i samarbejde med borgere, pårørende og brugerorganisationer, sættes fokus på, hvad der er et godt liv, og hvad der er livskvalitet. Der skal arbejdes på, at der kan tilbydes mest mulig kvalitet for pengene. Med baggrund i dette, er den overordnede ambition for Udviklingsstrategien, at;

det specialiserede socialområde skal udvikle det høje faglige niveau, samtidig med at det skal drives på et lavere omkostningsniveau.

For at kunne indfri denne ambition, er det vigtigt, at den borgeroplevede kvalitet er i fokus, og at borgeren tilbydes den rigtige støtte, så denne kan tilegne sig strategier til at håndtere eget liv, hvor borgerens oplevede livskvalitet er i centrum. Udviklingsstrategien skal understøtte, at det normale rum bliver mere rummeligt. Det er også centralt i arbejdet med at indfri denne ambition, at der, hvor der er særlig behov for en samlet faglig ekspertise, samarbejdes om opgaverne, mellem kommuner og mellem kommuner og region. Herunder, at der også samarbejdes med borgerens pårørende og netværk generelt. Der er opstillet og prioriteret nogle emner for årets udviklingsstrategi. Disse emner er en bruttoliste over de områder, der synes særligt vigtigt, at have fokus på. Socialdirektørforum vil i løbet af 2014 prioritere, hvornår og hvordan der arbejdes med temaerne.

Temaer

På baggrund af de to sidste års Udviklingsstrategier og det fælleskommunale samarbejde i det hele taget, er der mange udviklingsprojekter i gang eller på trapperne til at igangsættes. Heriblandt kan nævnes;

- Kategorisering og overblik over de mest specialiserede tilbud i Syddanmark
- Særforanstaltninger og enkeltmandsprojekter
- Borgere med en erhvervet hjerneskade
- Fokus på det gode liv
- Analyse af tendenser, metoder og metodeudvikling på det specialiserede socialområde
- Fælles Fokus i Syddanmark; 4 projekter omkring; synergi, effekt/resultatbaseret styring, økonomiske modeller og kundebestyrelser.
- Borgere med en dobbeltbelastning,
- Vidensdeling
- Plejefamilieområdet
- Mm.

Dette er samarbejdsprojekter med stor fælleskommunal/regional deltagelse. Her er fokus på både proces og output, men det er også vigtigt, at der er fokus på, hvad der skal ske, når et projekts resultater foreligger. Der skal allerede ved projekters opstart være en plan for afrapportering og implementering af projekters resultater, og hvordan man kan få kommunerne til at forpligte sig til at arbejde videre med de mange anbefalinger og konklusioner, som kommer ud af det fælleskommunale/regionale arbejde.

Der vil derfor, med de fælleskommunale/regionale projekter og de temaer der igangsættes, være et særligt fokus på og en plan for, hvordan man allerede ved projekters opstart udarbejder en plan for, hvordan man tænker afrapportering og implementering af projekters resultater.

Der vil i 2014 stadig arbejdes med tidligere års temaer og andre fælles udviklingsprojekter. Nye temaer der vil være fokus på i 2014 er:

1. Ministertema; Godkendelse og tilsyn
2. Takster som understøtter målet med indsatsen
3. Anvendelse af velfærdsteknologi på socialområdet

Ministertema; godkendelse og tilsyn

Ambition: Der vil i Syddanmark være fokus på, hvordan det fremtidige samarbejde omkring opgaven med godkendelse og tilsyn kan tilrettelægges mest hensigtsmæssigt. Dette så det tager hensyn til både kommuner, regionen og private som driftsherre - til kommunerne som købere af pladser i tilbuddene, og til at socialtilsynet kan udfylde den rolle, som de får efter loven. Der vil endvidere arbejdes med, hvilke temaer der evt. fra starten er behov for at sætte fokus på.

Initiativer: Faaborg Midtfyn Kommune er i gang med at etablere tilsynet, og har i arbejdet helt fra start haft fokus på kommunikation og samarbejde omkring tilsynsopgaven. Der har været møder på kommuneniveau og opstartsmøder.

Derudover udarbejdes der en tilsynspolitik, hvor indhold vil være beskrevet, og hvor der vil være et ensartet niveau på landsplan, fx i forhold til antal tilsyn. Der vil endvidere ved udgangen af hvert år, være udarbejdet en regional og en national årsrapport. Den regionale årsrapport vil indeholde forslag til udviklingsparametre. Rapporterne vil forelægges KKR for at drøfte, hvilke særlige udviklingsparametre tilsynet skal have fokus på det kommende år. Her vil forholdet mellem Faaborg Midtfyn Kommune og de andre kommuner også drøftes.

Faaborg Midtfyn Kommune finder det vigtigt at få skabt en god relation til kommunerne, så man hurtig kan kontakte hinanden ved behov.

Takster som understøtter målet med indsatsen

Ambition: Kommunerne og Region Syddanmark sætter i stadig stigende grad fokus på effekten på socialområdet. Kommunerne og regionen ønsker, at takster og kvalitet for såvel køber som udbyder, skal være med til at sikre fokus på den faglige og den økonomiske effekt.

Initiativer: Kommunerne og Region Syddanmark vil undersøge mulighederne for, at taksterne er med til at sikre en styrket incitamentsstyring i forhold til opnåelse af den faktiske såvel som den oplevede effekt. Med faktisk effekt menes den effekt, der kvantitativt kan beskrive eksempelvis tidslængde, forbedret funktionsevne mv., mens der med oplevet positiv effekt eksempelvis menes borgertilfredshed mv. Der skal opstilles forskellige modeller for effektbaserede takster, herunder hvordan de lovgivningsmæssigt kan konstrueres. Tanken er, at leverandøren kan opnå et styrket incitament til at arbejde hen i mod de effektmål, der er angivet i kontrakten.

Anvendelse af velfærdsteknologier på socialområdet

Ambition: Kommunerne og regionen ønsker at styrke overblikket over og vidensdelingen omkring, hvilke velfærdsteknologiske løsninger, der er udviklet og afprøvet med hvilken effekt på det sociale område.

Initiativer: I Syddanmark er man langt med anvendelse af velfærdsteknologiske løsninger, både på sundhed og socialområdet. På socialområdet taler man om socialteknologi og social læring. Der ønskes fremadrettet, at styrke anvendelsen af de velfærdsteknologiske/socialteknologiske løsninger, der er på området. For at gøre dette, ønskes at skabe et fælles bibliotek, eller en vidensbank med udviklede velfærdsteknologiske løsninger på det sociale område. Kommunerne og regionen vil derfor søge at skabe et styrket, fælles overblik over, hvilke velfærdsteknologiske løsninger, der er udviklet og afprøvet – med hvilke økonomiske og faglige effekter ud fra hvilke antagelser? Det skal styrke vidensdelingen mellem institutioner, kommuner og regioner, samt udbredelsen af løsninger, som virker, mens det kan spare andre for at bruge ressourcer på at udvikle noget tilsvarende. Kommunerne og regionen vil gå i dialog om dette med relevante samarbejdspartnere helst på landsplan og alternativt i Syddanmark. Dertil vil anvendelse af velfærdsteknologi dagsordensættes og drøftes på et temamøde i 2013.

Koordinering af lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger

I forbindelse med udarbejdelsen af udviklingsstrategien på det specialiserede social- og undervisningsområde har kommunerne ansvaret for at sikre en indbyrdes koordinering mellem regionerne af de lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger. Der er i 2014 syv landsdækkende tilbud, fem landsdelsdækkende tilbud og otte tilbud med sikrede afdelinger.

Nedenfor er kort opsummeret de helt overordnede hovedtendenser omkring kapacitet og belægning samt kommunernes efterspørgsel og behov efter disse typer af tilbud. Tilbuddenes udvikling i forhold til kapacitet, belægning og tendenser i forhold til kommunernes efterspørgsel er beskrevet særskilt for hvert af de tilbud, der i bekendtgørelsen er defineret som henholdsvis lands- og landsdelsdækkende og sikrede afdelinger i bilag 5.

Lands- og landsdelsdækkende tilbud

Samlet set har belægningen på de lands- og landsdelsdækkende tilbud været på 94 procent i 2012. Belægningen på tilbuddene svinger dog fra 30 til 141 procent. Samlet forventer driftsherrerne ikke de store forandringer i tilbuddenes kapacitet frem mod 2016. Dog vil to tilbud (Center for Døvblindhed og Høretab og CFD (Center for Døve)) øge antallet af pladser fra 2012 til 2014, mens to tilbud (Center for Høretab og Kofoedsminde) har nedjusteret antallet af pladser i 2013. Det landsdækkende tilbud Nyborgskolen har haft faldende belægning i en årrække, og Region Syddanmark er i dialog med Ministeriet for Børn og Undervisning om tilbuddets fremtid. De øvrige tilbud forventer på nuværende tidspunkt en uændret kapacitet frem til 2016.

De lands- og landsdelsdækkende tilbud bliver overvejende belagt med borgere fra kommunerne i beliggenhedsregionen eller de omkringliggende regioner.

Gennemgående oplyser kommunerne, at efterspørgslen efter de lands- og landsdelsdækkende tilbud i 2014 vil være uændret.

Sikrede afdelinger

Belægningen på de sikrede afdelinger var i 2012 samlet set på 70 procent, der spændte fra 56 til 89 procent på de enkelte tilbud. Den sikrede afdeling Kompasset, der blev oprettet den 1. september 2012 havde lav belægning de første måneder. Driftsherrerne for de sikrede afdelinger forudsætter en belægningsprocent på 85 for de sikrede afdelinger.

I 2012 blev der nedlagt 19 sikrede pladser fordelt på fem tilbud drevet af henholdsvis Region Syddanmark, Midtjylland, Sjælland og Hovedstaden. Med den samtidige etablering af Kompasset på 8 pladser blev der samlet set foretaget en nedjustering på 11 pladser.

Pladserne på de sikrede afdelinger bliver primært belagt med borgere fra kommuner i den region, hvor tilbuddet ligger, eller fra omkringliggende regioner. Borgere fra Hovedstadsregionen er dog forholdsvist højt repræsenteret i alle beliggenhedsregioner.

Tilsvarende de lands- og landsdelsdækkende tilbud oplyser landets kommuner, at efterspørgslen efter de sikrede afdelinger i 2014 gennemgående vil være uændret. Flere kommuner på tværs af landet fremhæver i den forbindelse, at det alene er med afsæt i lægehenviisning eller efter domsafsigelse, at der bliver trukket på tilbuddene. Kommunerne oplever det derfor svært at prognosticere på, hvordan henvisnings- og domsmønstre vil være i 2014.

Tendenser og behov

Besvarelser i forhold til tendenser og behov

	Det samlede forventet behov						Forventet behov for pladser					
							udenfor kommunens eget regi					
	Dagtilbud			Døgntilbud			Dagtilbud			Døgntilbud		
	Faldende	Uændret	Stigende	Faldende	Uændret	Stigende	Faldende	Uændret	Stigende	Faldende	Uændret	Stigende
1. Voksne med sindslidelser	1	15	5	3	15	3	9	12	0	10	11	0
2. Voksne med psykisk handicap:												
Autisme	0	18	2	2	14	3	5	14	0	5	14	0
ADHD	1	14	4	1	13	4	4	14	0	4	13	0
Udviklingshæmmede	1	17	2	1	15	3	7	12	0	6	13	0
Udviklingshæmmede m/ dom	0	18	1	0	17	1	2	16	0	2	16	0
Andre	0	15	2	0	14	2	3	13	0	3	13	0
3. Voksne med fysisk handicap:												
Senhjerneskade	0	12	9	0	16	4	5	15	0	4	16	0
Andre	0	17	0	0	16	0	2	14	0	2	14	0
4. Personer med stofmisbrug	0	14	4	2	14	0	4	13	0	4	13	0
5. Hjemløse og personer med særlige sociale problemer	0	19	1	0	18	1	2	16	1	2	17	1
6. Voldsramte kvinder	0	13	1	0	13	2	1	11	1	1	13	2
7.a. Voksne med behov for tilbud på:												
Taleområdet	0	15	1				1	14	0			
Høreområdet	0	16	0				1	14	0			

Synsområdet	0	16	0				1	14	0			
Hjælpemiddelområdet	0	15	1				1	12	1			
7.b. Børn med behov for tilbud på:												
Taleområdet	1	16	1				3	12	0			
Høreområdet	1	16	1				4	11	0			
Synsområdet	0	18	0				2	13	0			
Hjælpemiddelområdet	0	17	1				1	14	1			
8. Børn og unge med nedsat fysisk funktionsevne	0	14	0	0	10	0	1	11	0	0	9	0
9. Børn og unge med nedsat psykisk funktionsevne:												
Autisme	0	18	1	0	13	1	2	15	1	1	13	2
ADHD	1	15	3	0	14	1	2	14	1	1	13	1
Udviklingshæmmede	0	19	0	0	15	0	2	15	0	1	14	0
Udviklingshæmmede m/ dom	0	19	0	0	15	0	0	17	0	0	15	0
Andre	1	15	0	1	11	0	1	14	0	1	12	0
10. Almenboliger (lovbestemt spørgsmål)	1	13	1	1	13	4	1	12	1	3	14	1

Der vil iværksættes en procedure for at følge op på de indberetninger, der kommer en gang årligt. Der bliver to gange årligt indberettet belægningsprocenter, og der vil i forbindelse med disse indberetninger laves en kontrol af de mest generelle tendenser, der har vist sig. Fx hvis indberetningerne af tendenser og behov viser, at der er faldende behov for tilbud til en særlig målgruppe, burde denne tendens også ses i de indmeldte belægningsprocenter. På denne måde kan man følge særlige områder tæt og agere på en eventuelt uønsket styringsmæssig udvikling.

Fra indberetningerne 2014 ses særligt en stigning i antal af borgere med en sindslidelse og fysiske og psykiske handicaps, men at der for disse målgrupper er et fald i behov for pladser udenfor egen kommune. Disse tendenser vil derfor sammenholdes med de kommende indmeldinger af belægningsprocenter.

Processen for dette vil være:

1. Januar/ februar: Kortlægning af de væsentlige tendenser i indberetningerne
2. Maj: Tendenserne tjekkes op mod de indmeldte belægningsprocenter 1. kvartal
3. November: Tendenserne tjekkes op mod de indmeldte belægningsprocenter 2. kvartal
4. Eventuelle uhensigtsmæssigheder løftes i Socialdirektørforum for videre ageren ift. en eventuel uhensigtsmæssig udvikling.

Særlige forhold

Rammeaftale for specialundervisningsområdet

Kommunerne overtog i 2012 koordineringsforpligtelsen på specialundervisningsområdet, herunder for de lands- og landsdelsdækkende tilbud. Det er i Syddanmark aftalt, at dette sker i en koordineret proces med rammeaftalen på socialområdet, så nærværende aftaler, som i tidligere år, omfatter begge områder.

(Bilag 3)

Tilsyn og fælles samråd for Udviklingshæmmede lovovertrædere

Kommunerne i Syddanmark har sammen med regionen nedsat et Samråd for udviklingshæmmede lovovertrædere. Rådet består af 7 faste medlemmer og udtaler sig vejledende om foranstaltninger og retsfølger for udviklingshæmmede lovovertrædere til politi og statsadvokaturer. Regionen varetager sekretariatsfunktionen for Samrådet.

Det Fælles Samråd i Syddanmark er gjort permanent fra 2010.

Samrådet er finansieret som abonnementsordning – det vil sige, at kommunerne betaler et fast beløb årligt pr. borger i den enkelte kommune. Det er en frivillig aftale, som alle kommuner har tilsluttet sig. Nærmere beskrivelse af Samrådet findes på: www.samraad-syddanmark.dk.

Tilsyn med udviklingshæmmede lovovertrædere

Regionen organiserer og udfører tilsyn med udviklingshæmmede med dom på kommunernes vegne. Tilsynene udføres pt. af tre regionalt ansatte medarbejdere.

Tilsynet udgår fra socialdrift i regionshuset med mulighed for faglig sparring som hidtil med bl.a. kommuner og sociale botilbuds ledere. Tilsynet har til formål at sikre, at den dømte overholder dommens vilkår, ikke begår ny kriminalitet, samt at sætte en positiv udvikling i gang. Der er aftalt retningslinjer for tilsynets tilrettelæggelse, gennemførelse samt samarbejdsform med kommunerne. Kommunernes myndighedsansvar er fastholdt gennem aftalen. Der er tale om en frivillig aftale, som alle kommuner, bortset fra Vejle og Faaborg-Midtfyn er tilsluttet – Nyborg Kommune dog efter konkret aftale om den enkelte borger. Tilsynet er takstfinansieret. Nærmere beskrivelse af tilsynet findes på www.samraadsyddanmark.dk.

Udviklingsplaner for botilbud med over 100 pladser

I henhold til lov om social service § 9 skal rammeaftalen indeholde udviklingsplaner for botilbud med mere end 100 pladser. I Syddanmark drejer det sig om Ribelund, der drives af Esbjerg Kommune.

Under henvisning til vejledningen om rammeaftaler mv. er formålet med udviklingsplanen at udarbejde et udviklings- og styringsredskab, der sikrer udvikling og fornyelse.

I Region Syddanmark blev der i 2008 på den baggrund udarbejdet en udviklingsplan for Ribelund, der er et botilbud i Ribe, drevet af Esbjerg Kommune

Bilag

1. **Bekendtgørelse for de to rammeaftaler;**
  - a) **Bekendtgørelse om rammeaftaler m.v. på det sociale område og på det almene ældreboligområde**
  - b) **Bekendtgørelse om rammeaftaler m.v. på specialundervisningsområdet**
2. **Særligt tema til rammeaftalerne for 2014 – godkendelse og tilsyn**
3. **Særlige forhold**
4. **Tendenser og behov samlet besvarelse**
5. **Koordinering af lands- og landdelsdækkende tilbud - samlet besvarelse.**
6. **Status på temaer fra tidligere Udviklingsstrategier og andre igangværende samarbejdsprojekter i Syddanmark**
7. **Oversigt over samtlige tilbud på socialområde i Syddanmark (udtræk fra Tilbudsportalen)**

Henvendelse vedrørende Udviklingsstrategien kan rettes til

Lene Kristin Kamp

Strategisk analytiker

lk@vejenkom.dk

telefon: 21 33 92 11

Fælleskommunalt Socialsekretariat

Rådhuspassagen 3

6600 Vejen

Fælleskommunalt
Socialsekretariat
Syddanmark